

Timo Leino
Tietotekniikan hyödyllisyydestä
Tietohallintostrategiaprojekteista
Käyttäjäkoulutuksesta

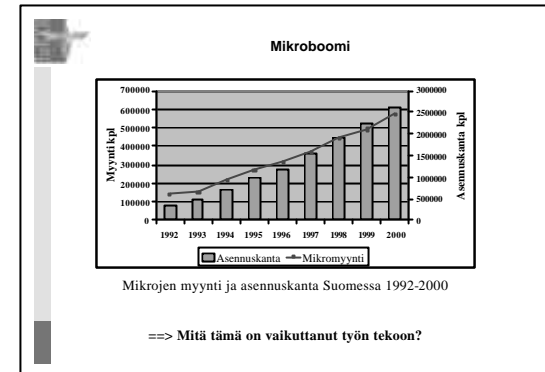
TIEVIE
21.3.2002
Turus

Väitöskirja 12/2001:
Itsenäiskäytön johtaminen tietohallinnon osa-alueena

Itsenäiskäyttöä tarkoitetaan tietokoneen peruskäyttäjän tietojenkäsittelyä, jonka keskeisenä osana on mikrotietokoneen käyttö

- Ei atk-ammattilaisen tietokoneen käyttöä
- Ei hallinnollista tietojenkäsittelyä

Tietohallinto tarkoittaa organisaation tietoresurssien hyväksikäytön suunnittelua ja johtamista. Tietoresurssit ovat ihmiset, tiedot, laitteet ja ohjelmistot.

Henkilökohtaisuuden paradigma – mikron ihanuus

- Minä valitsen laitteen
- Minä valitsen ohjelmat
- Minä määrittelen ongelman
- Minä valitsen menetelmät
- Minä teen sen ITSE

MINÄ!

Ongelmat - mikron ihanuuden valhe

Kui?

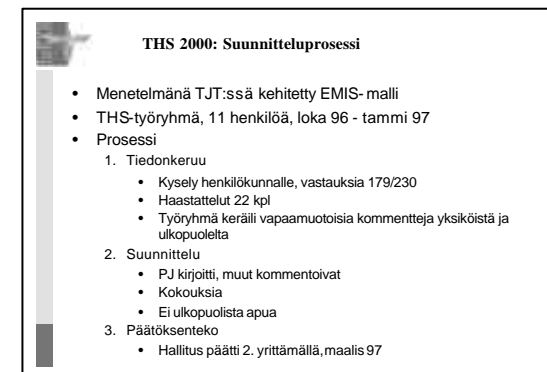
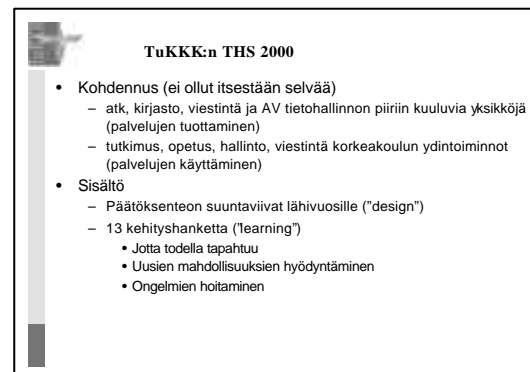
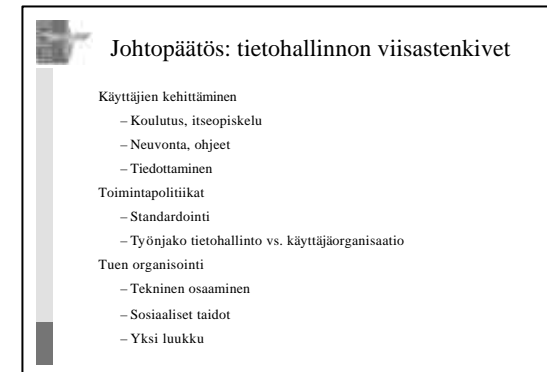
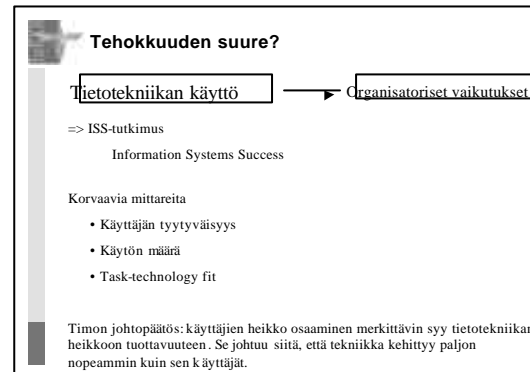
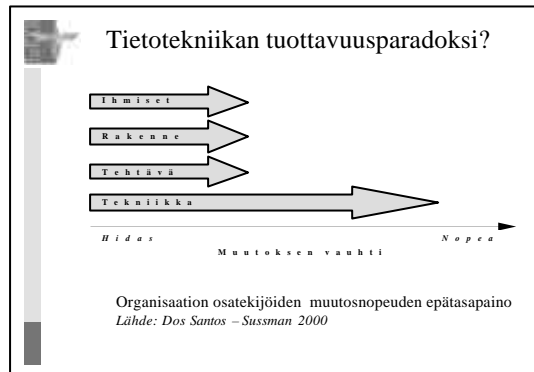
- Käyttökatkokset
- Osaamattomuus
- Toisten häirintä yms.

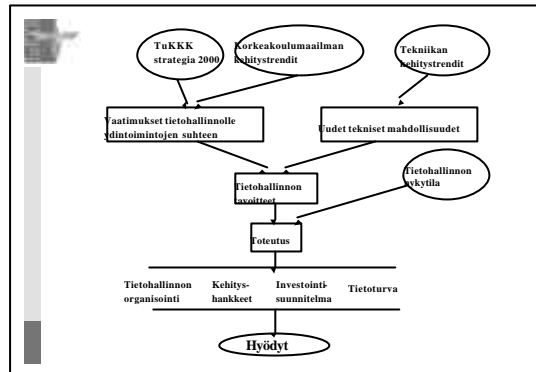
=> työajan hukka, tyytymättömyys, kipeä niska

TCO-ajattelu

- Pääomakustannukset 21 %
–Hankintahinta yms.
- Tekninen tuki 27 %
–Palkkakuluja
- Hallintokustannukset 9 %
–Palkkakuluja
- Käyttäjän kustannukset 43 %
–Piilokustannuksia, ajanhukkaa (tiedät kyllä mitä!)

Lähde: Gartner Group

THS 2000: Strategian rakenne

- Kehityslinjat
 - Korkeakoulun toiminta
 - Yleinen tekniikan kehitys
- Tietohallinnon vaatimukset ja nykytila
- Tavoitteet
- Keinot niiden saavuttamiseksi
 - Organisointi
 - Hankkeet, rahoitustarve
- Odotetut hyödyt

THS 2000: Ydinkohdat

- Tekniikan käyttäjien etujoukoissa
 - Käyttötaidot kuntoon; *ykkösasia*
 - Viestinnän kehittäminen
 - Kirjaston toiminnan kehittäminen
 - Etäkäyttömahdollisuus tarvitseville
 - Arkkitehtuuri lähiverkkopohjainen
 - Atk-organisaatio keskitetty
- Jälkikäteen arviointi: toteutuiko?*
=> uusi suunnittelukierros
- THS2005 tehtiin syksyllä 2000
 - Samankaltainen, pääpaino opetusteknologiassa ja viestinnässä

THS 2000: Hankkeiden toteutus

- Työryhmät, ryhmänjohtajat
- Kick-off -seminaari 5/97
- Toimivat 2-8 kk, tuloksena suosituksia ja mietintöjä
- Koordinaattori potkii eteenpäin, kokoaa tuloksia ja vie eteenpäin
- Osa onnistui hyvin, osa vähän huonommin

THS 2000: Hankkeet, ryhmä 1

- Käyttötaitojen kohennus
 - » Koulutus
 - » Oppaat
 - » Käyttäjän mappi
- Kirjasto
 - » Valtakunnallinen kehitys ohjaa
 - » Yhteistyötä usean tahon kesken => ongelmia
- Viestintä
 - » Www ulkoisessa viestinnässä
 - » Sisäinen, mm. sähköposti, pf ja intranet
- Opiskelijoiden resurssit
 - » Ak-luokat
 - » Käytäväkoneet
 - » Telakoitusasemat
 - » Etikäyttö
- Sukupolven vaihto (NT)
 - » Tiukka standardointi: NT ja Office 97 => laitteita uusittava, koulutusta; epäilyä
 - » Macintoshista vähitellen eroon => vastarintaa aluksi

THS 2000: Hankkeet, ryhmä 2

- Tutkimuksen ja opetuksen tuki, mm.
 - » Tutkimustietokanta
 - » Opetuksen arviointijärjestelmä
- Opetusteknologia
 - » Käytön ohjeet
 - » Luentosalien ja atk-luokkien tekniikka
 - » Tekniikka opetuksen apuna
- Macintosh-käyttäjille NT
 - Ak-keskuksen työnjako ja help desk
 - » Erikoistuminen, tuotannon työrauha
 - » Käyttäjille parempi palvelu halvalla?
- Talous- ja henkilöstöhallinto
- Opintohallinto
- Verkot ja yhteydet
 - » Etäkäyttömahdollisuudet
 - » Lähiverkon toimivuus
- Atk-keskuksen hankkeet

THS 2000: Rahoitus

- Lisärahoitusta tarvitaan
 - Vain osa työstä normaalia virkatyötä
 - Investoinnit
- Korkeakoulu ongelmallinen kehitysympäristö
 - Hallitus päättää rahat erikseen vuosittain
 - Nollasummapieliä
 - Hankkeet saattavat mennä myöhemmin jäihin
- Priorisointi
 - Suunnitteluvaiheessa
 - Toteutusvaiheessa helposti toisin => koordinointia todella tarvitaan

THS 2000: Hyödyt

Osaaminen	⇒	Tulokset
Hyvät välineet	⇒	Työn ilo
		Ei turhautumista
Viestinnän kehittäminen	⇒	Ulkoinen kuva
		Sisäinen ilmapiiri
		Tehokkuus
Organisointi	⇒	Suhteet
Prosessit	⇒	Ei päällekkäisyyttä
		Tehokkuus

Jälkikäteen arviointi: toteutuiko?

Käyttäjäkoulutuksesta

- Lähtökohtana työtehtävät, ei niissä käytettävät välineet
 - Atk-ammattilainen tuntee välineen, ei tehtäviä
 - Käyttäjät kouluttamaan toisiaan!
 - Sisältönä (vain) tehtävissä keskeisiä asioita
- Koulutettavan ryhmän kokoaminen
 - Taitotaso => homogeenisella ryhmällä (luokka)opetus tehokkaampaa
 - Samankaltaisia tehtäviä tekevät yhteen => samat ongelmat ja mielenkiinnon kohteet
- Opetettava aines
 - Perusasioiden osaaminen hyvin olennaista
 - Virheistä pois oppiminen tärkeämpää kuin hienouksien oppiminen

Esimerkkejä käyttäjäkoulutuksesta (TuKKK)

- "Kitkat pois"
 - Koneen käytön, sähköpostin, tiedostonhallinnan ja koneen räätälöinnin niksejä
 - CTRL xcv, ikkuna M, ENTER ja ESC
- Word tutkijoille
 - Automaattiset kuvio- ja taulukkoluetelot
 - Ristiviittaukset
 - Outline-toiminto
- Word kuvat ja piirtäminen
 - Kuvion asemointi
 - Kuvioiden tuonti ulkopuolelta
 - Piirtäminen, oligrafiikka

Entäpä virtuaaliopetus?

- Ongelmia
 - Opettaja ei osaa verkkotekniikkaa
 - Opettaja ei osaa työkaluohjelmia
 - Opiskelija ei osaa (no, samapa tuo...)
 - Asiaan vihkiytyneet eivät lainkaan ymmärrä sitä, että
 - Opettaja ei osaa verkkotekniikkaa
 - Opettaja ei osaa työkaluohjelmia
 - Opiskelija ei osaa (no, samapa tuo...)
 - Asiaan vihkiytyneet eivät lainkaan ymmärrä sitä, että...
- Sama ilmiö on toistunut aina, kun jotakin uutta tekniikkaa on vryörytetty sisään
 - ...ja tulee aina toistumaan